

FARG'ONA DAVLAT UNIVERSITETIDA INGLIZ TILINI O'RGANISH UCHUN YORDAM BO'LADIGAN INTERNET VEBSAYTLAR

Ortiqov Rustamjon Abdumalik o'g'li

Farg'ona davlat universiteti o'qituvchisi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7166070>

Annotatsiya. Ushbu maqolada o'zbek talabalari o'rtasida turli xil vebsaytlardan foydalanish masalalari chuqur muhokama qilinadi. Internet o'qituvchiga ko'p narsalarni taklif qiladi. Shuningdek bu maqolada ta'limiy manbalar va materiallar, tayyorlangan dars rejalari, g'oyalar topishingiz mumkin bo'lgan internet saytlari haqida ma'lumot berilgan. Internet saytlarining o'qituvchilar uchun afzalliklari orasida Internetning ajoyib kengligi, o'qituvchining darslarni talabalarining ehtiyojlari va qiziqishlariga moslashtirish qobiliyatiga ega ekanligini anglatadi. O'zbek talabalarining mavzuga va internetning ko'lamiga qiziqishlari haqidagi so'rovnomalar muhokama etiladi.

Kalit so'zlar: virtual o'rganish, interaktiv veb-saytlar, o'quv saytlarini ochish, o'rganish uslublari, farqlash.

САЙТЫ КАК ВСПОМОГАТЕЛЬНЫЕ СРЕДСТВА ДЛЯ ИЗУЧЕНИЯ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА В ФЕРГАНСКОМ ГОСУДАРСТВЕННОМ УНИВЕРСИТЕТЕ

Аннотация. В этой статье будет подробно рассмотрено использование различных веб-сайтов для приобретения среди узбекских студентов. Интернет может многое предложить учителю. Есть аутентичные ресурсы и материалы, места, где можно найти подготовленные планы уроков, идеи и рабочие листы. Преимущества Интернета для учителей включают в себя невероятные возможности Интернета, что означает, что учитель имеет возможность адаптировать уроки в соответствии с потребностями и интересами учащихся. Узбекские учащиеся, как правило, лучше реагируют, когда чувствуют себя вовлеченными в предмет и масштабы Интернета.

Ключевые слова: виртуальное обучение, интерактивные веб-сайты, демонстрация учебных сайтов, стили обучения, дифференциация.

WEBSITES AS SUPPORT TOOLS FOR LEARNING THE ENGLISH LANGUAGE IN FERGANA STATE UNIVERSITY

Abstract. In this article the usage of variety of websites to acquire among Uzbek students will be discussed in depth. The internet has a lot to offer the teacher. There are authentic resources and materials, places where you can find prepared lesson plans, ideas and worksheets. The advantages of the internet to teachers include the incredible expanse of the internet means the teacher has the ability to tailor lessons very specifically to students' needs and interests. Uzbek students tend to respond better when they feel involved and engaged in the subject and the extent of the web.

Keywords: virtual learning, interactive websites, exposing learning sites, learning styles, differentiation, scaffolding

KIRISH

Internetning rivojlanishi hozirgi zamondagi eng ajoyib yangiliklardan biridir, chunki u shaxsiy, kasbiy, ijtimoiy va oilaviy hayotda son-sanoqsiz o'zgarishlarga olib keldi. Hozirgi vaqtda ingliz tilining turli modullarini o'rganayotgan talabalar uchun juda murakkab fan bo'lib,

bu qiziqishsizlikka, mavzuni chetlab o'tishga va o'rganishning yomon ishlashiga olib keladi, bitiruvchilarning chiqish profiliga bu salbiy ta'sir ko'rsatadi, shuning uchun uni yaxshi o'rganish juda muhimdir. Ushbu chet tilini o'qitishga yo'naltirilgan veb-saytlar ushbu fan bo'yicha ishlab chiqilgan malaka va ko'nikmalarni egallash imkonini beradi. Modullarda qo'llaniladigan ingliz tilidagi matnlarda mavjud bo'lgan qo'llab-quvvatlovchi materiallardan qat'i nazar, ingliz tilini bilishning yo'nalishi va amaliyotida o'rinbosar chora sifatida veb-saytlarni qo'shish muhimdir. Ushbu ish Farg'ona davlat universitetining ingliz tili fakultetining 144 nafar talabalari ishtirokida olib borildi, tadqiqot natijasida veb-saytlarni o'qitish strategiyasi sifatida talabalarni mustaqil o'rganishga rag'batlantirish zarurligi, bu ularga turli faoliyat turlarini amalga oshirish imkonini beradi, masalan, grammatika va lug'at, talaffuz, o'qish, audio amaliyotlar, so'rovnomalar, tarqatma vositalar, krossvordlar, eng so'nggi yangiliklar va boshqalar [1]. Shuningdek, ushbu saytlarda siz tadqiqot paytida yordam beradigan tasvirli yoki tasvirsiz lug'atlarni topishingiz mumkin. Ingliz tilini o'rganishda internetning texnologik yutuqlarga qo'shilishi bilimlarni o'zlashtirishni kuchaytirishga, ingliz tili ko'nikmalarini oshirishga imkon beradi, chunki hozirgi vaqtda o'quvchilar turli xil narsalarni topishlari mumkin bo'lgan son-sanoqsiz saytlar, sahifalar yoki veb-portallar mavjud. Internet tarmog'ida topilgan onlayn ta'lim resurslariga elektron formatlarda saqlanadigan bosma, vizual va audio materiallar hamda talabalar istalgan vaqtda bepul foydalanishi yoki yuklab olishi mumkin bo'lgan boshqa o'quv-ta'lim jarayonlari kiradi. Chet tilini o'rganish talabaning tilni o'zlashtirishiga erishishi uchun bir-biriga yaqin va o'zaro bog'liq bo'lgan bir qancha omillarni o'z ichiga oladi. Ingliz tilini o'rganish jarayoni sinf ichida yoki tashqarisida, ya'ni o'qituvchi hamrohligida yoki avtonom ravishda Internetdan foydalanish bilan yangilanadi. Shuning uchun ingliz tilini o'rganish tinglash va kuzatish kabi muloqot qobiliyatlarini rivojlantirish bilan bog'liq, natijada Internet talabalarga o'z tilini yaxshilash imkoniyatini beradi.

TADQIQOT MATERIALLARI VA METODOLOGIYASI

Ushbu tadqiqot ishini yakunlash uchun mos ravishda sifat va miqdoriy tadqiqot usullari qo'llanildi. Birinchi navbatda Farg'ona davlat universiteti o'qituvchilari va talabalari o'rtasida anketalar va so'rovlar o'tkazilib, ushbu ma'lumotlar qayta ishlanib, ikkinchi tilni o'zlashtirish davrida internet saytlarining xilma-xilligining ahamiyati va afzalligi to'g'risida xulosa chiqarildi. Qolaversa, ushbu tadqiqot ishining manbalarini boyitish maqsadida izlanish tadqiqot usuli amaliyotga tatbiq etildi, asosan, tegishli maqolalar va tadqiqot ishlarini o'rganish ushbu asarning yaratilishida katta samara berdi. So'rov bosqichida hamkor o'qituvchilar o'rtasidagi suhbat bugungi kunda FarDU talabalari ehtiyojlarini tahlil qilish va aniqlashda muhim rol o'ynadi. Ushbu tadqiqot ishi ingliz tilini o'qitishda texnologik interfaol resurslarning ahamiyatiga ishora qilish uchun tug'ilgan, sinfni rejalashtirishga ega, u Internetni turli xil interaktiv resurslar bilan ishlashning asosiy vositasi sifatida o'z ichiga olishi kerak. Bu bilan ingliz tili bo'yicha bilimlarni o'zlashtirish va ko'nikmalarini rivojlantirish, umumiy, yaxlit va jarayonlar standartlarini mustahkamlash, talabalarning mavzuni qabul qilish motivatsiyasini oshirish va ularga ko'p narsalarni o'rganish imkonini beradi[10].

Umumjahon tarixiga e'tibor qaratisa, tillarni o'qitish-o'rganish grammatik ta'limotni chetga surib, tafakkur oqimlari orqali rivojlandi[7]. Ingliz tilini o'rganishda tilni tushunishga imkon beruvchi hamkorlik vositalarini kiritish va shu bilan birga, bu tilni o'rganish jarayonida o'quvchilarning tushunish to'siqlarini bartaraf etish uchun o'zaro ta'sir-aloqa vositalari muhim hisoblanadi. Hozirgi vaqtda Internet, texnologik resurslar, virtual va ijtimoiy tarmoqlar butun

dunyo bo'ylab millionlab odamlarga mazmunli va haqiqiy lingvistik foydalanish imkoniyatini taqdim etadi, bu esa sinfda bo'ladigan mashg'ulotlarda albatta yordam beradi[5]. Ushbu o'quv imkoniyatlari interaktiv, ijtimoiy va amaliy bo'lib, talabalar ushbu vosita yordamida o'z faoliyatini amalga oshirishlari mumkin. Bundan tashqari, ular ushbu virtual sinflarni loyihalashtirgan o'qituvchilar tomonidan joylashtirilgan bir nechta tadbirlarni yuklab olish uchun foydalanishlari mumkin, bu ularga o'qituvchilar tomonidan tavsiya etilgan havolalar, virtual interaktiv dasturlar, til o'rganish jihatlarini o'z ichiga olgan pdf manbalari kabi faoliyatni osonlik bilan ishlab chiqish imkonini beradi.

TADQIQOT NATIJALARI

Farg'ona davlat universiteti o'qituvchilari milliy ta'lim tizimini takomillashtirish, ingliz tilini chet tili sifatida bilish darajasini oshirish maqsadida bir qancha ingliz tili dasturlarini o'zida jamlagan holda ish olib bormoqda. Ayni paytda ingliz tilini chet tili sifatida o'qitishni kuchaytirish bo'yicha o'quv dasturlari taqdim etilmoqda, bu o'zbek maktab o'quvchilarining ingliz tilidan funksional foydalanish darajasini oshirishni asosiy maqsad sifatida ko'zda tutadi. Biroq, ushbu dasturlar va o'quv rejasi talabalarning lingvistik kompetentsiya darajasini ta'minlash uchun ingliz tili o'qituvchilarining bilim va metodologiyasini mustahkamlash tashabbusi bilan ingliz tili o'qituvchilariga qaratilgan. Ushbu maqsadlar ingliz tili bo'yicha milliy o'quv dasturlarini yangilash, ushbu o'quv dasturlariga belgilangan kitoblarni ishlab chiqish va yetkazib berish, shuningdek, faol ingliz tili o'qituvchilarining malakasini oshirish va ingliz tili bo'yicha kasbiy tayyorgarlikni doimiy ravishda takomillashtirishga qaratilgan aniq tashabbuslarga asoslanadi. Ya'ni, ingliz tili o'qituvchisidan nafaqat chet tiliga uzluksiz tayyorgarlik ko'rishni talab qiladi, balki o'quvchilarning Internetdan to'g'ri foydalanishiga yo'l-yo'riq ko'rsatish va ishonch hosil qilishdir, bu esa til ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. Globallashtirilgan dunyoda sodir bo'layotgan o'zgarishlarning xilma-xilligi tufayli texnologik taraqqiyot turli sohalarida qo'llab-quvvatlovchi vositadir [3].

Amerika Kengashlari va Xalq ta'limi vazirligi ko'magida ingliz tilini chet tili sifatida o'qitishni kuchaytirish bo'yicha boshlangan loyiha ta'lim sifatining pastligi va olingan jarayon natijasi tufayli ushbu tilni o'zaro o'rganishni yaxshilash zaruratidan kelib chiqadi. Xalq ta'limi vazirligi, qoida tariqasida, o'qituvchilarning doimiy ravishda takomillashtirib borishi va shu bilan birga, talabalarning ingliz tili bo'yicha barcha kompetensiyalarni o'zlashtirishini talabalarning chiqish profilini hisobga olgan holda belgilab beradi. Bundan tashqari, Xalq ta'limi vazirligining qoidalariga muvofiq "Ingliz tilida so'zlashuvchi xalqlar: o'rta maktab o'qituvchilari malakasini oshirish" dasturiga kirish uchun o'qituvchilar Umumiy qoidalarda ko'rsatilganidek, ingliz tilini bilish darajasining B2 va C1 darajasi bo'yicha xalqaro sertifikatga ega bo'lishi kerak. Evropa ma'lumotnoma doirasi (CEFR). Bundan tashqari, ushbu loyiha o'qituvchilarga har bir maktab davrida turli ta'lim muassasalariga yetkazib beriladigan bolalar uchun o'quv materiallari, ingliz tilini o'rgatish bo'yicha qo'llab-quvvatlovchi vosita sifatida audio va videolar kabi multimedia materiallarini ishlab chiqishda ham foydalidir[9].

Ingliz tilini chet tili sifatida o'qitish mavzusi munozarali va munozarali bo'lib qolmoqda. Hamma joyda biz bugungi kungacha ma'lum bo'lgan o'rganish nazariyalarida turli xil yondashuvlarni, asosan, til va til ko'nikmalarining turli tarkibiy qismlarini birlashtirish qoidalari va usullarini himoya qiluvchilar va qoralovchilar topiladi[4]. Biroq, bugungi kunda biz hali ham o'zimizga savol beramiz: nega bizning talabalarimiz to'rt yil ketma-ket ingliz tilini o'rganganidan so'ng, to'g'ri muloqot qilmasdan, dastur maqsadlarini ta'kidlash uchun kommunikativ usulni talab

qilmasdan universitetlarimizni bitirmoqdalar. Biz ingliz tilida so'zlashuvchi mamlakatlarning hozirgi tibbiy talablari bo'yicha bitiruvchiga ega bo'lishni istasak, bu ta'lim mamlakatimizda qanday sharoitlarda rivojlanib borayotganini va talabalarimizning xususiyatlarini hisobga olish muhim, deb hisoblaymiz[8]. Ingliz tili butun dunyo bo'ylab katta ahamiyatga ega, chunki u turli faoliyat sohalarida odamlar orasida foydalaniladi, shuning uchun uni o'rganish zarurligini talab qiladi va buning uchun turli interaktiv faoliyatni ta'minlaydigan Internet vositasidan foydalanishni talab qiladi. Tillarni o'qitishning yangi usullarini o'z ichiga olgan avtonom, guruh yoki umumiy o'rganishni qo'llab-quvvatlash asosiy vazifalardan biri hisoblanadi.

MUHOKAMA

Ingliz tilini o'rganish uchun veb-saytlar

Hozirgi kunda siz barcha darajadagi tillarni o'rganishda yordam beradigan turli veb-saytlarni topishingiz mumkin, ya'ni ular butun dunyo bo'ylab barcha odamlar uchun doimiy va bepul kirishni qo'llab-quvvatlaydi. Uning ko'laminin xilma-xilligi o'qituvchilar tomonidan mashqlardan foydalanishni osonlashtiradi, bu vositani sinf ichida va tashqarisida sodir bo'ladigan turli tadbirlarda saqlab qoladi. Sinfda o'rganishni kuchaytirish sifatida talabalar ingliz tilidagi mavzular yoki mash'ulotlarni qidirishlari mumkin. Misol tariqasida quyidagilar qayd etilgan:

Easy World of English

Bu odamlar ingliz tilini o'rganish bo'yicha faoliyatni o'z tezligida rivojlantirishlari, darsni kerak bo'lganda ko'p marta takrorlashlari va tarjimaga muhtoj bo'lmasdan lug'atni o'rganishlari uchun yaratilgan veb-saytdir. O'quv tizimi grammatika, talaffuz, o'qish va tasvirlangan va interaktiv lug'at komponentlarini o'z ichiga oladi. Ushbu sahifada qo'llaniladigan eng so'nggi texnologiyalar ingliz tilini o'rganish uchun qoidalar va oson mashqlarni qayta ko'rib chiqishdan oldin faoliyatni ishlab chiqish imkoniyatini beradi.

BBC Learning English

Ushbu veb-sayt 1943 yildan beri butun dunyo bo'ylab ingliz tilini o'rgatadi va butun dunyo bo'ylab talabalarga bepul audio, video va matnli materiallarni etkazib beradi. Bundan tashqari, ushbu sayt talabalarning ehtiyojlarini birlashtirish uchun multimedia materiallarini taqdim etadi. Har bir kursni o'z ichiga olgan komponentlar mustaqil bo'lib, bu talabaga o'z amaliyotini mustaqil ravishda bajarish imkoniyatini beradi. Bu shuni anglatadiki, talaba ular uchun o'qishning eng yaxshi usulini tanlashi mumkin; to'liq kursdan keyin yoki ularning ko'pchiligi alohida materiallardan keyin. Til qo'llanmasi turli xil mavzulardagi tasvirlangan.

Easy English

Easy English bu ESL talabalari uchun mo'ljallangan ingliz tilidagi onlayn savollar va testlar to'plamidir. Sinovlar uch darajada (oson, o'rta va qiyin) bo'ladi. Ballar va javoblar taqdim etiladi va ishtirokchilarga ingliz tilini yaxshilashga yordam beradi. Ingliz tilida yozish va nutq ko'nikmalarini mashq qilish, ona tilida so'zlashuvchilar yoki boshqa ingliz tilini o'rganuvchilar bilan suhbatlashish uchun Qo'shma Shtatlar yoki Birlashgan Qirollikdagi ona tilida so'zlashuvchilar bilan aloqa o'rnatasiz.

Learn English

Ingliz tilini o'rganish Britaniya Kengashiga tegishli bo'lib, ingliz tilini avtonom tarzda o'rganish uchun mo'ljallangan bo'lib, buning uchun onlayn kursni yanada kuchaytirish uchun yuqori sifatli resurslar va darajadagi testlar namoyish etiladi. Ushbu sayt biznes uchun ingliz tilini o'rgatadi va mobil faoliyatlar, o'yinlar va videolar va boshqalarni taqdim etadi. Shuni ta'kidlash kerakki, ular grammatika faoliyati, lug'at, o'qish, yozish, audio, viktorinalar, darslar,

testlar, talaffuz va hatto ingliz tilini o'rganishni yaxshilash uchun qimmatli Britaniya madaniyati bo'yicha maslahatlar kabi bir qancha afzalliklarga ega.

Moodle e-learning platform

Bu eng mashhur bepul dasturlardan biridir. Bu ochiq kodli dasturiy ta'minotni yozgan ishlab chiquvchilar jamoasining birgalikdagi sa'y-harakatlari natijasida yuzaga keladi. Moodle - bu juda moslashuvchan platforma bo'lib, unda kengaytmalar, modullar va mavzular tufayli siz o'zingizga mos muhitni yaratishingiz mumkin. Moodle'ni serveringizga yoki xost xizmatlariga o'rnatishingiz mumkin. Eng so'nggi versiyalarda yaxshilangan jihatlardan biri ulanish va grafik moslashuv imkoniyatlari bo'ldi. Bu men moslashuvchanligi, foydalanish qulayligi va doimiy yaxshilanishi uchun tavsiya qiladigan platformadir.

Kahoot!

Kahoot! ijtimoiy ta'lim uchun mo'ljallangan bo'lib, o'quvchilar interfaol doska, proyektor yoki kompyuter monitori kabi umumiy ekran atrofida to'planadi. Saytdan Skype, Zoom yoki Google Hangouts kabi ekran almashish vositalari orqali ham foydalanish mumkin. O'yin dizayni shundayki, o'yinchilar o'z qurilmalaridan tez-tez qarashlari kerak. O'yin jarayoni oddiy; barcha o'yinchilar umumiy ekranda ko'rsatilgan yaratilgan o'yin PIN-kodi yordamida ulanadi va o'qituvchi, biznes rahbari yoki boshqa shaxs tomonidan yaratilgan savollarga javob berish uchun qurilmadan foydalanadi.

Quizlet

Quizlet ko'p millatli Amerika kompaniyasi bo'lib, u o'qish va o'rganish uchun foydalaniladigan vositalarni yaratadi va loyihalashtiradi. 2005-yil oktabr oyida Endryu Sazerlend tomonidan asos solingan va 2007-yil yanvar oyida ommaga taqdim etilgan Quizlet-ning asosiy mahsulotlari raqamli flesh-kartalar, mos keladigan o'yinlar, elektron baholashlarni mashq qilish va jonli viktorinalarni o'z ichiga oladi (Wooflash yoki Kahootga o'xshash!). 2021-yil dekabr holatiga ko'ra, Quizlet veb-saytida 500 milliondan ortiq foydalanuvchilar tomonidan yaratilgan flesh-kartalar to'plami va 60 milliondan ortiq faol foydalanuvchilari bor; Bundan tashqari, AQShda har 3 o'rta maktab o'quvchilaridan 2 tasi Quizlet dasturidan foydalanishini aytiladi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, qulay va tajribali ta'lim xodimlarini tarbiyalash uchun biz zamonaviy yuqori texnologiyali ko'nikmalarga ega bo'lishimiz kerak. Shunday qilib, biz innovatsion va kommunikativ mashg'ulotlarni o'tkazishimiz mumkin, bu ularga chet tili kabinetlari uchun darslarini tashkil qilishda yordam beradi. Bu ta'lim tizimini, ayniqsa, xalq ta'limi sohalarini takomillashtirish va takomillashtirishda kutilayotgan natijalarni berishi mumkin. Talaba o'zining kundalik amaliyotida foyda keltiradigan ijtimoiy munosabatlarning ko'plab sohalarida yangi tushuncha va imkoniyatlarga ega bo'lishi mumkin. Elektron ta'lim modelini strategiya sifatida tatbiq etish sinflarda bilim hosil qilishni an'anaviy o'rgatish bilan o'zgarish yo'lini tashkil etadi, chunki u yanada dinamik faoliyatni namoyish etadi va shu bilan talabalarning muloqot va o'zaro ta'sir qilish ehtiyojlarini qondiradi va qo'shimcha ravishda , o'quv jarayonida yordam beradigan avtonom ishni kuchaytirish. Hozirgi vaqtda Internet, texnologik resurslar, virtual va ijtimoiy tarmoqlar butun dunyo bo'ylab millionlab odamlarga mazmunli va haqiqiy lingvistik foydalanish imkoniyatini taqdim etadi, bu esa sinfda amalga oshiriladigan tadbirlarda albatta yordam beradi. Ushbu o'quv imkoniyatlari interaktiv, ijtimoiy va amaliy bo'lib, talabalar ushbu vosita yordamida o'z faoliyatini amalga oshirishlari mumkin. Bundan tashqari, ular ushbu virtual sinflarni loyihalashtirgan o'qituvchilar tomonidan

joylashtirilgan bir nechta tadbirlarni yuklab olish uchun foydalanishlari mumkin, bu ularga o'qituvchilar tomonidan tavsiya etilgan havolalar, virtual interaktiv dasturlar, til o'rganish jihatlari o'z ichiga olgan pdf manbalari kabi faoliyatni osonlik bilan ishlab chiqish imkonini beradi.

REFERENCES

1. Abdumalik o'g'li, Ortiqov Rustamjon. "THE BRIEF INVESTIGATION OF CONTEMPORARY SPEECH STYLES OF THE ENGLISH LANGUAGE." *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal* 9.12 (2021): 1280-1283.
2. Abdumalik o'g'li, Ortiqov Rustamjon. "Cultural Comparison of Uzbek and English Language Speech Styles."
3. Abbasova, Nargiza K. "Using Effective Techniques Developing Learners' Critical Thinking in Teaching English Proverbs and Sayings." *Eastern European Scientific Journal* 6 (2018).
4. Fazildinova, Sevara Nematovna. "ACTIVITIES TO PROMOTE SPEAKING IN A SECOND LANGUAGE." *APRIORI. Серия: Гуманитарные науки* 1 (2016): 38-38.
5. Nurmatova, M. M., and D. R. Ismoilova. "BUILDING THE STRATEGIC COMPETENCE IN THE HETEROGENEOUS COMMUNICATION." *ВЕСТНИК МАГИСТРАТУРЫ* 65 (2021).
6. Rafailovna, Tashmatova Gulnara. "PRINCIPLES OF APPLYING CONTENT AND LANGUAGE INTEGRATED LEARNING." (2021).
7. Aliyeva, Navruza. "Modern concepts of the study of phraseological units within the framework of frame representation and the theory of conceptual metaphor." *Mental Enlightenment Scientific-Methodological Journal* 2021.4 (2021): 147-156.